

С. Ю. РИМАРЕНКО. ТРАНСФОРМАЦІЙНА СУТНІСТЬ ЛІБЕРАЛІЗМУ*

Ліберально-демократичні процеси, охоплюючи різні сфери життєдіяльності людства, детермінують політичні, соціально-економічні, культурні та інституційні зміни. Вхідження України в русло загальноєвропейського цивілізаційного розвитку вбачається виключно через становлення демократії, розширення особистих прав і свобод громадян. У цій ситуації підвищується інтерес як до ідеології, так і до цінностей лібералізму, оскільки саме лібералізм заклав підвалини західної моделі демократії. У цьому контексті вельми актуальним є монографічне дослідження Г. М. Куц, присвячене комплексному аналізу феномена лібералізму. Авторка монографії всебічно розкрила не лише основні підходи до розуміння лібералізму, але й роль лібералізму як детермінанти суспільно-політичних трансформацій.

У сучасній політичній науці домінують дві традиції осмислення лібералізму. З одного боку, всебічному аналізу піддаються ліберально-демократичні практики, без втілення яких, як засвідчує досвід країн Заходу, унеможливорюється ефективність розбудови інститутів демократії. З іншого боку, ліберальна проблематика оцінюється найчастіше крізь ідеологічну призму. Оригінальність монографії полягає в зміщенні акцентів у розумінні феномена лібералізму із традиційних стратегій на виявлення трансформаційної природи лібералізму. Монографічне дослідження Г. М. Куц присвячене важливій і недостатньо вивченій проблемі: виявленню трансформаційного потенціалу лібералізму. Як слушно аргументовано у книзі, лібералізм сприяє трансформаційним перетворенням політичного простору, детермінуючи зрушення та зміни еволюційного характеру задля здійснення суспільних реформ, метою яких є свобода особистості. Лібералізм орієнтований на постійний пошук ефективної взаємодії між індивідом, суспільством та державою, забезпечуючи поступове удосконалення різноманітних інституцій, що сприяють цій взаємодії.

Привертає особливу увагу той факт, що в дослідженні визначаються пріоритетні напрями ліберальних перетворень політичного простору та домінантні трансформаційні інтенції лібералізму. Аргументовано, що насамперед потребує ліберального «втручання» такі підсистеми політичного простору, як свобода особистості; ліберально-демократичне врядування; міжнародна співпраця. Вельми цікавими є ідеї щодо медіативності української політичної культури, що, як зазначено в монографії, не в останню чергу спричинена та визначена бінарним характером парадигми «Захід-Схід». Заслугове уваги аналіз тенденцій політико-культурних та ліберально-демократичних процесів в українському політичному просторі у контексті трансформаційних інтенцій лібералізму.

Монографія Г.М. Куц є актуальною та своєчасною. Вона складається з семи розділів, насичена статистичними даними, аналізом широкого спектра документів. Авторка багато полемізує з опонентами, наводячи свою аргументовану позицію. Все сказане дає підстави зробити висновок, що монографія Г. М. Куц є

© РИМАРЕНКО Сергій Юрійович – доктор політичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу етнополітології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

* Куц Г. М. Ліберальні трансформації політичного простору: Монографія; За наук. ред. Ю. І. Макара. – Х.: Віровець А.П.; «Апостроф», 2011. – 300 с.

актуальною, зокрема щодо виявлення трансформаційного потенціалу лібералізму як у глобальному, так і в українському контекстах.